

Ægtefælle på udebane

04. apr. 2008 04.00 Inland

Op imod 10.000 danskere er udstationeret af deres firma, og i de fleste tilfælde medbringer de en ægtefælle. For en del er livet på en udepost en svær kamp for at bevare deres identitet som andet end fru en i huset og børnenes mor.

Mange oplever, at firmaerne slet ikke tager deres situation alvorligt

G&T på terrassen

Gin og tonic på terrassen dagen lang - sådan var billedet engang af konerne, som fulgte deres succesrige mænd fra den ene post i udlandet til den anden. I dag er billedet et helt andet:

Ægtefællerne er veluddannede og vil ikke sætte deres karriere på standby i 2-3 år, mens manden knokler 12-15 timer i døgnet, og de selv er reduceret til hjemmegående sutsko.

Dorte Larsen er medfølgende hustru for 3. gang. Ligesom de to tidligere gange havde firmaet kun medarbejderen, altså hendes mands tarv for øje. Om hun og børnene kunne trives det nye sted, måtte familien selv finde ud af:

- De gjorde intet, intet for os!

Dorte Larsen har bedt om, at vi ikke nævner navnet på hendes mands firma, men der er tale om en virksomhed, som udstationerer et større antal medarbejdere.

Gammeldags tankegang

Ifølge Anne Rudbeck, familierådgiver i Udenrigsministeriet, er det gammeldags, når virksomheden ikke ser på familien som en helhed:

- I gamle dage var det nok sådan, at familien bare rykkede med manden ud, men i dag er det vigtigt, at ægtefællen også bruger sin uddannelse og sine kompetencer i det nye land, siger Anne Rudbeck.

Mange penge på spil

Helle Granhøj er netop vendt hjem til Danmark efter en årrække som medfølgende ægtefælle. Den seneste tid brugte hun på at skrive speciale om udstationering set fra ægtefællernes perspektiv ved diplomstudiet på Handelshøjskolen i København.

Hun appellerer til virksomhedernes økonomiske sans for at få dem til at tage problemet alvorligt:

- Hvis ikke ægtefællen trives, kan manden ikke præstere det, der forventes af ham på jobbet. I mange tilfælde er det meget krævende job, og kommer han hjem til en familie, som ikke er glad, går det ikke.

Helle Granhøj citerer undersøgelser, der viser at op imod 40 procent af alle udstationeringer slår fejl, fordi familien ikke trives.

En udstationering, der slår fejl, kan koste virksomheden fem millioner kroner i udgifter til bolig, bil, internationale skoler, forsikringer og hjemrejse samt tabte arbejdstimer.

Tag ægtefællen med på råd

Helle Granhøj anbefaler firmaerne at tage ægtefællen på råd allerede inden udstationering. De skal have mulighed for at ringe til andre udlændinge stationeret i det pågældende land og om muligt også besøge landet.

Praktiske problemer var den helt store kilde til utilfredshed i Helle Granhøjs mini-undersøgelse af medfølgende ægtefællers trivsel.

Hun foreslår derfor, at firmaerne skal bistå med hjælp til at løse basale spørgsmål som f.eks. at forstå en regning på et fremmedsprog, der dumper ind af brevsprækken.

Tilbyder ægtefællen job

Folkekirkens Nødhjælp drøfter indgående en udstationering med begge ægtefæller, inden de rejser ud. Organisationen tilbyder desuden at betale en mindre løn, hvis ægtefællen vil arbejde for en af Nødhjælpens partnerorganisationer.

- Det er vores erfaring, at cirka halvdelen gerne vil gå hjemme, mens den anden halvdel gerne vil vedligeholde deres kompetencer og have en faglig kontakt, og det vil vi gerne hjælpe med, siger sekretariatschef Peter Bo Larsen.

Når familien ikke trives

Ordnningen med at hjælpe ægtefæller i arbejde har eksisteret i Folkekirkens Nødhjælp i en årrække. Det er unikt i branchen, selv om der er op imod 10.000 udstationerede danskere og næsten lige så mange medfølgende ægtefæller.

De fleste danske virksomheder er først fornylig begyndt at inddrage ægtefællerne i deres personalepolitik for udstationerede medarbejdere, og mange gør det stadig ikke.

Udenrigsministeriet oplever sjældent, at en medarbejder afbryder en udstationering, men i næsten alle tilfældene er årsagen, at familien ikke trives.

Det er en af grundene til, at ministeriet sidste år søsatte et pilotprojekt, som skal hjælpe ægtefællerne med blandt andet jobsøgning:

- Vi er ved at evaluere projektet, og det skal justeres lidt, men vi skal i hvert ikke skrotte ideen. Ellers er jeg bange for, at virkelig kvalificerede medarbejdere ikke vil udstationeres igen, fordi deres ægtefælle siger Nej, fortæller Anne Rudbeck.

Tudetur

Dorte Larsen i Holland har kridtet skoene for at komme ud af isolationen og taget initiativ til en række aktiviteter for medfølgende ægtefæller - nu med opbakning fra hendes mands firma - men forinden var hun gennem en hård proces:

- Det var frustrerende, jeg følte, jeg blev dummere og dummere, det eneste jeg havde at gå op i var børnene, huset og vasketøjet!